

SZCZEGÓŁOWE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY VI

Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

1. Nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem.
2. Formułuje pytania i udziela odpowiedzi odpowiednie do sytuacji komunikacyjnej.
3. Wypowiada komunikaty zawierające proste informacje typu pojęcia: represje, wielka emigracja, maszyna parowa, kolej żelazna, statek parowy, silnik elektryczny, telegraf, fabryka, czyn zbrojny, legiony, okupacja, holokaust, awans społeczny, cenzura, strajk, konstytucja, samorząd, globalizacja, demografia, głód, epidemie, terroryzm.
4. Rozumie uwagi nauczyciela i stosuje się do nich.

Czytanie:

1. Rozumie ogólny sens czytanych wiadomości.
Uczeń wie, kim był Stanisław Moniuszko, Henryk Sienkiewicz, Stanisław Wyspiański, Józef Piłsudski, Roman Dmowski, Hitler, Stalin, Tadeusz Mazowiecki.
2. Stara się płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym czytać głośno treść tematów.

Słuchanie:

Rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów.

1. Reaguje na wypowiedzi innych w sposób werbalny i niewerbalny (mimiką, gestem, postawą).
2. Podaje potrzebne informacje z wysłuchanego komunikatu.

Uczeń potrafi wskazać:

- a. odczytać plan bitew podczas powstania listopadowego i styczniowego,
- b. wymienić najważniejsze daty wydarzeń,

Uczeń potrafi obliczyć:

- c. czas, który upłynął między epokami i wydarzeniami;
- d. przypisać daty wydarzeń do odpowiednich wieków.

Pisanie:

1. Buduje proste wypowiedzi na podany temat.
2. Z pomocą nauczyciela zapisuje notatki.
3. Instruowany przez nauczyciela lub innych uczniów uzupełnia prosty schemat, tabelę, rebus, krzyżówkę.
4. Stara się o estetykę zapisu wypowiedzi.

Uczeń potrafi krótko opisać:

- a. warunki pracy w XIX- wiecznej fabryce,
- b. postawę ludności cywilnej i żołnierzy powstańczej Warszawy,
- c. powstanie i działania Solidarności, używając określeń: strajk, walka bez przemocy, stan wojenny „Okrągły Stół”.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

1. Świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej.
2. Dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji.
3. Wypowiada się w sposób logiczny i uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym.

Potrafi :

- a. opowiedzieć o rozwoju uprzemysłowienia w XIX wieku, używając pojęć fabryka, maszyna parowa, kolej żelazna, statek parowy, silnik elektryczny, telegraf,
 - b. opowiedzieć o PRL używając pojęć: odbudowa zniszczeń wojennych, awans społeczny i likwidacja analfabetyzmu ,
 - c. opowiedzieć o Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, używając pojęć :zależność od ZSRR, dyktatura partii komunistycznej
 - d. opowiedzieć o przejawach nędzy na świecie oraz formułuje własną opinię o działaniach pomocniczych podejmowanych przez państwa lub organizacje pozarządowe,
1. Stosuje zasady poprawnej wymowy.
 2. Stosuje się do uwag nauczyciela i podejmuje próby doskonalenia wypowiedzi.

Czytanie:

1. Wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu.
2. Poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania tekstu.

Uczeń:

- a. umie wskazać na mapie : państwa, które przyjęły najwięcej emigrantów z ziem polskich,
- b. umie wskazać na mapie najbardziej uprzemysłowione miasta na ziemiach polskich,
- c. umie wskazać na planie miejscowości ,siedzibę władz lokalnych i na przykładach omawia zakres działań oraz sposoby sprawowania władzy,

Słuchanie:

1. Z pomocą nauczyciela formułuje kilkuzdaniową wypowiedź.
2. Słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada.
3. Powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii.

Uczeń potrafi opowiedzieć kim byli: Fryderyk Chopin, Adam Mickiewicz, Maria Skłodowska – Curie, Jan Matejko, Henryk Sienkiewicz, Stanisław Moniuszko, Józef Piłsudski, Roman Dmowski, Hitler , Stalin.

Pisanie:

1. Samodzielnie zapisuje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu.
2. Stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu.

Uczeń potrafi:

- a. opisać sylwetki poznanych postaci, naukowców, odkrywców, pisarzy ;wpisać wydarzenia na linii chronologicznej, określić na podstawie daty wiek i jego połowę.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

1. Przedstawia własne zdanie w rozmowie.
2. Uczestniczy w rozmowie związanej z tematem.
3. Formułuje logiczne pytania i odpowiedzi.
4. Wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń.

Uczeń potrafi:

- a. omówić na wybranym przykładzie, walkę o język w nauczaniu;
 - b. omówić formy oporu społeczeństwa wobec okupantów;
- rozróżnić rzemieślnicze i fabryczne formy produkcji;

Czytanie:

1. Odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce.
2. Odróżnia elementy świata legendarnego i historycznego.

Uczeń potrafi:

- a. wskazać na mapie: granice II Rzeczypospolitej oraz wymienia jej sąsiadów;
- b. wskazuje na mapie państwa, które dokonały agresji na Polskę,
- c. wskazuje na mapie granice PRL i wymienia jej sąsiadów,
- d. wskazuje na mapie III Rzeczypospolitą i jej sąsiadów,

Słuchanie:

1. Koncentruje uwagę podczas słuchania wypowiedzi innych, przekazuje najważniejsze treści.
2. Odróżnia informacje ważne od mniej ważnych.
3. Na podstawie słuchanego tekstu rysuje plan, ilustruje do tekstu, formułuje pytania.
4. Właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu.

Uczeń potrafi:

- a. rozumie przyczyny i skutki: wybuchu I i II wojny światowej;
- b. odróżnia emigrację polityczną i zarobkową,

- c. wyjaśnia na przykładach przyczyny i następstwa konfliktów zbrojnych na świecie;
- d. wyjaśnia jakie najważniejsze zmiany zaszły w Polsce po 1989 r.

Pisanie:

- e. Tworzy notatki zawierające wypowiedzenia pojedyncze i złożone.

Uczeń potrafi:

- f. zebrać z różnych źródeł informacje o zasługach dla kultury polskiej min. : F. Chopina , A. Mickiewicza, H. Modrzejewskiej
- g. zebrać informacje o zasługach dla państwa polskiego J. Piłsudskiego i R. Dmowskiego ,
- h. podać przykłady praw i obowiązków obywateli Polski;
- i. wymienić korzyści i niebezpieczeństwa z korzystania z mediów elektronicznych.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

1. Uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych.
2. Rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na dany temat.
3. Stosuje odpowiednie słownictwo, buduje wypowiedź o charakterze opisu i instrukcji.
4. Wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi.
5. Dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji języka.

Uczeń potrafi:

- a. wymienić cele walki powstańców oraz przykłady represji zastosowanych wobec społeczeństwa po przegranych powstaniach;
- b. wymienić czynniki decydujące o odzyskaniu niepodległości przez Polskę;
- c. wyjaśni co oznacza powiedzenie: „świat stał się mniejszy” i wskazać przyczyny tego zjawiska;

Czytanie:

1. Wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi.

Uczeń potrafi:

- a. podać charakterystyczne cechy polityki Stalina i Hitlera wobec własnych społeczeństw i państw podbitych;
- b. scharakteryzować życie ludności na okupowanych terytoriach Polski ,z uwzględnieniem losów ludności żydowskiej;

Słuchanie:

1. Przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi, odczytuje przenośny sens wysłuchanych treści.
2. Wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu.

3. Nazywa intencje nadawcy komunikatu.

Uczeń potrafi:

- opisać i ocenić na przykładach wpływ techniki na środowisko naturalne i życie człowieka .

Pisanie:

1. Komponuje poprawnie pod względem składniowym, stylistycznym, językowym, wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji.
2. Redaguje instrukcje użytkowe i reguły zachowań w różnych sytuacjach życiowych.

3. Dokonuje autokorekty napisanego tekstu.

Uczeń potrafi:

- a. podać i opisać przykłady ważnych problemów współczesnej Polski, korzystając z różnych źródeł informacji;
 - b. wymienić mniejszości narodowe i etniczne żyjące w Polsce i na wybranych przykładach opisać ich tradycje ;
- opisać i ocenić na przykładach wpływ techniki na środowisko naturalne i życie człowieka .

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który:

Mówienie:

1. Przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązywania problemu, wykonania zadania.
2. Podejmuje rozmowę na temat jakiegoś zagadnienia historycznego spoza materiału znajdującego się w podręczniku.

Czytanie:

1. Czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym teksty spoza wiadomości przewidzianych w programie nauczania.
2. Odczytuje głośno treści tematów i dokonuje ich interpretacji.

Słuchanie:

1. Odczytuje przenośny sens wysłuchanych wiadomości.

Pisanie:

1. Tworzy samodzielne wypowiedzi cechuje się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych.
 2. Wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetyką zapisu wypowiedzi.
- Uczeń zna wiadomości wykraczające spoza podstawy programowej.